

15.9.1821: ΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ ΔΙΑΦΕΥΓΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΜΥΣΤΙΚΑ ΚΑΘΩΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΛΟΥΤΡΟ ΑΙΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΥΤΣΙΟΥΚ ΜΕΧΜΕΤ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΣΦΑΓΕΣ ΤΗΣ 9ΗΣ ΙΟΥΛΙΟΥ 1821. Η ΔΙΑΦΥΓΗ ΤΟΥ ΝΙΚ. ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ

Μετά τις σφαγές στην Κύπρο στις 9 Ιουλίου 1821 σαν αποτέλεσμα της Ελληνικής Επανάστασης πολλοί Κύπριοι διέφυγαν στο εξωτερικό για να γλυτώσουν.

Στην προσπάθειά τους αυτή τους βοήθησαν οι ξένοι πρόξενοι.

Πολλοί από τους κυπρίους κατέληξαν στην Ελλάδα, την Ισπανία και τη Γαλλία κυρίως αλλά και σε άλλες χώρες.

Ιδιαίτερα στην Ελλάδα είχαν καταφύγει πολλοί ύστερα από τρομερές δυσκολίες και εντάχθηκαν μάλιστα στην ελληνική επανάσταση και βοήθησαν στον αγώνα για την ελευθερία της Ελλάδας.

Χαρακτηριστική της φυγής και του τρόπου διαφυγής των Ελλήνων Κυπρίων από την Κύπρο είναι η αναφορά του γάλλου προξένου Μεσιέν στις 15 Σεπτεμβρίου του 1821 (Κυπριακά Χρονικά 1930) στην οποία αναφέρει:

"Έλληνες, όσοι κατόρθωσαν να φθάσουν στη Λάρνακα κατά εκατοντάδες επιβιβάζονται για τα νησιά του Ιονίου, την Τεργέστη ή το Λιβούρνο. Μεταξύ των φυγάδων αυτών υπάρχουν και πολλοί οφειλέτες του γαλλικού εμπορίου".

Η φυγή των Ελλήνων, κυρίως, συνεχίστηκε και την επόμενη δεκαετία καθώς βυθίζονταν στη φτώχεια μια και τα πάντα τα σάρωνε η κακοδιοίκηση των Τούρκων.

Πολλοί μάλιστα ανέβαιναν στα πλοία με κίνδυνο της ζωής τους γιατί μόλις συλλαμβάνονταν απαγχονίζονταν με συνοπτικές διαδικασίες.

Ο γάλλος πρόξενος στην Κύπρο έγραφε στις 17 Ιουλίου 1829, οκτώ χρόνια μετά τα γεγονότα του Ιουλίου του 1821, γύρω από τον εκπατρισμό των Κυπρίων (Κυπριακά Χρονικά τόμος 5ος):

"Λάρνακα 17 Ιουλίου 1829

Κατά τη διάρκεια της διακοπής των σχέσεων μας με την Πύλη οι γάλλοι είχαν ταχθεί υπό διαφορες προστασίες. Κατά το έτος 1825 το σύνολο της εξαγωγής και εισαγωγής υπερέβαλλε το ποσό των δύο εκατομμυρίων διακοσίων χιλιάδων φράγκων.

2011: Το Παγκύπριο Γυμνάσιο το σχολείο που πάντοτε βρισκόταν κάτω από την προστασία και ενίσχυση της Ιεράς Αρχιεπισκοπής

Το αποτέλεσμα αυτό της αύξησης κατ' έτος θα είναι ασήμαντο σε λίγο. Η καταστροφή του εμπορίου δεν έχει άλλες αφορμές από τη φτώχεια των κατοίκων τους οποίους οι καταπιέσεις εξαναγκάζουν να φύγουν για να ζητήσουν σε άλλα τμήματα της τουρκικής αυτοκρατορίας ασφάλεια της ζωής τους και τεμάχιο άρτου, το οποίο δεν τους επιτρέπει πλέον να κερδίσουν στην πατρίδα τους.

Είδα στην Αίγυπτο τέσσερις κυπριακές οικογένειες και άλλες που κατέφυγαν στην Ακρη, τα Αδανα, τη Σμύρνη, τη Μαγνησία, τη Σύρο, τον Μωριά. Υπολογίζεται ότι η κακή διοίκηση της Κύπρου από μια πενταετία εξανάγκασε σε εκπατρισμό 20-25 χιλιάδες κατοίκους της.

Όταν συλλαμβάνονται επ' αυτοφώρω να φεύγουν θανατώνονται στο πλοίο ή απαγχονίζονται. Προχθές 14 δυστυχείς που δοκίμασαν να περάσουν στην Ταρσό θανατώθηκαν στη Λευκωσία. Ολοι δηλώνουν ότι προτιμούν το θάνατο παρά τον εκπατρισμό, παρά τη δόλια μοίρα που τους αναμένει στην πατρίδα τους.

Ο τουρκικός πληθυσμός δεν φορολογείται λιγότερο από τον χριστιανικό. Είναι άξιο σημείωσης ότι η απογύμνωση και τα μαρτύρια κατά την είσπραξη των φόρων, οι απαγχονισμοί και οι επιβαρύνσεις που επιβλήθηκαν στο εμπόριο των ευρωπαίων στη Λάρνακα, έχουν συμβουλευθεί, προκληθεί ή τεθεί σε ενέργεια από Έλληνες ή από αρνησίθρησκους Έλληνες.

Οι κατώτεροι υπάλληλοι είναι αυτοί που προξενούν το μεγαλύτερο κακό. Καλοί γνώστες των κυπριακών πραγμάτων με βεβαιώνουν ότι ο γεωργός ή ο κάτοικος πληρώνει σε αβανίες σε έξοδα των ενοικιαστών επ' ωφελεία των Ελλήνων συλλογών ή του καβάζη που συνοδεύονται τα δύο τρίτα επί πλέον του ποσού, το οποίο εισρέει στο ταμείο του Κυβερνήτη.

Εξάλλου ο Ν. Κλ. Λανίτης σε μελέτη του στο 63ο τεύχος του περιοδικού της Εθναρχίας " Ελληνική Κύπρος" ανέφερε:

"Τα κατά τόπους δράματα δεν ήσαν ολιγώτερον φρικτά και στυγερά. Εις τας οδούς της Λάρνακος εσφάγη ο πλούχιων Παυλής Χάρτας, αφού πρώτον έσφαξαν τον υιό του. Η σύζυγος του Χάρτα με τας επτά θυγατέρας της μετεβίβασθησαν μετημφισμένοι ξένου πλοίου και μετεφέρθησαν εις Ιταλίαν και εκείθεν εις Κέρκυραν. Μία κόρη του Χάρτα, είναι η κατόπιν σύζυγος του Αιμιλίου Τυπάλδου, μητέρα της Ελεσις της " Φίλης" συνεύνου του εθνικού μας ποιητού Αριστοτέλους Βαλαωρίτου.

Άλλη εγένετο σύζυγος του περιπτύστου Ανδρέα Μουσταξύδη. Το πως εσώθη κρυμμένον και πολλά παθόν εν ατυχές νήπιον εις την Λάρνακα, είναι ένα από τα συγκινητικότερα δράματα των ημερών εκείνων.

Το νήπιον αυτό είναι ο κατόπιν επιφανέστατος νομοδιδάσκαλος της Ελλάδος και καθηγητής του Παντιστημίου, ο εισηγητής του συντάγματος Νικ. Σαρίπολος. Εις εκ των προκρίτων της νήσου, ο Πέτρος Οικονομίδης, παλαιάς οικογενείας της νήσου, ήτο εκ των απαγχονισθέντων τω 1821.

Πολλοί απόγονοι του επιφανούς αυτού οίκου ανήλθον εις τα των απαγχονισθέντων τω 1821 ύπατα πολιτικά, στρατιωτικά και πνευματικά αξιώματα του Ελληνικού Κράτους, διακεκριμένα μέλη της κοινωνίας των Αθηνών, γενόμενοι ανώτατοι υπάλληλοι, Αρεοπαγίται, καθηγηταί, υπουργοί και πρωθυπουργοί της Ελλάδος (Γονατάς).

Εις των απογόνων τούτων υπήρξεν ο σοφός Ιωάννης Οικονομίδης, ο ερμηνευτής της Λοκρικής γραφής τον οποίον οι ξένοι ωνόμασαν τον μετά τον Κοραήν σοφώτερον των Ελλήνων. Ο Τριμυθούντος Σπυριδων και πολλοί Κύπριοι φυγάδες είχαν καταφύγει εις το Παρίσι, όθεν τη 6

Ο Ν. Κλ. Λανίτης σε νεαρότατη ηλικία με τη σύζυγο του (Φωτογραφία από το περιοδικό Times Of Cyprus, της 15.5.1959, Τόμος Δ)

Δεκεμβρίου 1821 εδημοσίευσαν έκκλησιν προς τον πεπολιτισμένον κόσμον προς απελευθέρωσιν της πατρίδος των".